

Договорни основи: Чл. 4, 5, 21, 28, 39, 41 от ДЕС. Чл. 7, 189-201, 214, 251 на ДЕО. Договорът от Ница: чл. 2 от протокола за разширяване на Европейския съюз и ?1 на Декларацията за разширяване на ЕС.

Състав: 626 директно избрани депутати за срок от 5 години. В Ница максималният брой депутати е ограничен на 732 (чл. 189 от ДЕО от Ница). Депутатите се обединяват по многонационални политически парламентарни групи (фракции).

Правомощия: Общи съвещателни и контролни правомощия (чл. 189 на ДЕО); право да гласува недоверие на Комисията (чл. 201 на ДЕО); право да участва в назначаването на новата Комисия и да номинира нейния председател (чл. 214 от ДЕО). Самостоятелно право да назначава упълномощено лице за гражданите (чл. 195 от ДЕО). Право на инициатива за изготвяне на единна процедура за преките избори за парламента (чл.190 (4) от ДЕО); право да изиска от Комисията да изработи законодателни предложения (чл. 192 на ДЕО). Правомощия в бюджетната сфера (чл. 272 на ДЕО). Права да участва в процедурите за вземане на решения: задължително изслушване (ограничено в сферата на вътрешната и правната политика, чл. 39 от ДЕС); процедура на сътрудничество (чл. 252 на ДЕО) в сферата на валутния съюз; процедура на съвместно вземане на решения в законодателството за вътрешния пазар, околната среда, технологиите, образованието и икономиката (чл. 251 на ДЕО); право на одобрение при споразуменията за приемане на нови членки и асоцииране (чл. 48, 49 от ДЕС. чл. 310 на ДЕО); право да задава въпроси или интерпелации към Комисията (чл. 197 на ДЕО), към Съвета и неговия президент в рамките на ОВППС и на полицейското и правосъдно сътрудничество по наказателни дела (чл. 21, 39 от ДЕС). Седалище: Страсбург. Генералният секретариат се намира в Люксембург, но все повече служби на секретариата се преместват към Брюксел. Повечето заседания на парламентарните групи и комитети се провеждат в Брюксел.

Литература: Richard Corbett/Francis Jacobs/Michael Shackleton: The European Parliament, четвърто издание, London 2000; Andreas Maurer: Le pouvoir renforcé du Parlement européen après Amsterdam, Bern/Bruxelles/New York 2000; Andreas Maurer/ Wolfgang Wessels: Das Europäische Parlament: Akteur, Arena oder Alibi?, Baden-Baden 2001; Johann Schoo: Kommentar zu Art. 251-252, в: Hans von der Groeben/Jochen Thiesing/Claus-Dieter Ehlermann (изд.): Kommentar zum EU/EG-Vertrag, т. 4, Baden-Baden 1999; Julie Smith: Europe's Elected Parliament, Sheffield 1999.

Интернет: ЕП: <http://www.europarl.eu.int>; КОСАК: <http://www.cosac.org>

Европейският парламент (ЕП) е единственият пряко избран и по този начин непосредствено легитимиран орган на Европейския съюз. ЕП представлява народите на държавите членки на ЕС. Първо-начално АБВЕвропейската общност за въглища и стомана, Европейската икономическа общност и АБВЕвропейската общност за атомна енергия имат "парламентарна асамблея", в която се делегират представителите на националните парламенти. Тази асамблея функционира заедно със Съвета като бюджетна институция на трите общности. Освен това тя притежава контролни правомощия и право за получаване на информация спрямо Съвета и Комисията, както и правото да гласува недоверие на Комисията. Още през 1958 г. Асамблеята сама се преименува на Европейски парламент, но едва влезлият на 1 юли 1987 г. АБВЕдинен европейски акт (ЕЕА) утвърждава избора на това име, както и - въз основа на въвеждането на процедурата на сътрудничество и на одобрение - политическото и правното оценностояване, към което депутатите (членовете на Европейския парламент) отдавна се стремят. Правата на ЕП непрестанно се разширяват в хода на договорните промени, каквито са ЕЕА, Договорът от Маастрихт (1993 г.), Договорът от Амстердам

(1999) и ? Договорът от Ница, както и на други извъндоговорни регулирания (междунституционални споразумения между органите на ЕС). Същевременно са ограничени правомощията му в сферите на ? общата външна политика и политика за сигурност, на полицейското и правосъдно ? сътрудничество по наказателни дела, на ? селскостопанската, ? социалната политика и ? политиката по заетостта, както и във ? външноикономическите отношения на ЕО.